

Šolsko blago.

Iz šole za šolo.

1. Učenci beró: „Sem velik ko hiša, pa majhen ko miš, grenek ko žolč, pa me le radi jedó. Kaj je to?“ Vsa šola se oglasi: „To je oreh!“

Učitelj: „Kdo mi vé od orehov kaj več povedati?“ Otroci odgovarjajo to pa uno, — na zadnje pa pravi učitelj: „Vem, da imate orehe radi, se radi ž njimi igrate, jih o božiču pozlatite in v kotiček pod strop obešate, še radi pa zobljete orehova jederca in jeste orehovo povitico itd. Poslušajte, kaj vam povem še vse od orehov! — Orehi so domá iz gorkih dežel, pa so se tudi pri nas že privadili, da radi rastejo, toda občutljivi so še vedno tako zeló, da jim pomladna slana hitro škoduje, in jih tudi tako pomori, da po več let ne rodé. Orehi so nekteri bolj mehki, z mehko lupino, — drugi pa so bolj terdi, s terdo lupino, ki se imenujejo koščaki, kteri so naj več tudi debelejši od mehkih; vendar so tudi med obojimi debeli in drobni. — Čemu pa so nam še orehi? Orehovih jedero ne devljejo gospodinje samo v povitice, temuč dela se iz njih tudi olje, ki je dobro za jed in luč. Kožica na orehovem jedercu ima pa nekaj strupenega v sebi, torej so sirova izkožena jederca za jed boljša mimo posušenih. Orehi zorijo pazno jeseni — ob ajdovi žetvi. Orehi se ne morejo tresti z drevesa kakor jabelka, temuč otepati se morajo; pa je treba paziti, da otepavec ne pade z drevesa. Mlade orehe sadé naj raji v skalnato zemljo; da imajo le toliko zemlje, da morejo gnati korenine, čvrsto rastejo, in so polni, da je kaj. Sadé se pa z lupino še sirovi, pa ne zeló globoko, in spomladi kalé in rastejo, če jih miši ne poškrabajo; pa tudi pozneje jih je treba varovati, da jih živina ne polomi i. t. d. Kaj pravite, kaj, kteri sad je orehom naj bolj podoben? (Učenci uganjujejo, pa ne morejo prav uganiti.) Ta sad ne raste po drevju, ampak po germovji.“ „To so lešniki!“ zavpijejo učenci. Učitelj: „Sedaj pa primerjajte orehe z lešniki, in povejte, kako so si podobni, kako pa ne! Sedaj pa denite na klop spisnice, in zapišite vse, kar veste od orehov, potem pa vse, kar veste od lešnikov, in na zadnje povejte tudi, v čem so si podobni, v čem pa si niso podobni. Vi manjši učenci pa berite naprej!“

2. „Ti, Janez, zakaj pa danes šolo mudiš, in pol ure prepozno prideš?“ „Sem nesel na polje žanjicam vode in nisem mogel hitro nazaj.“ „Nič ne dé, vem, da imate sedaj dovolj dela. Ker nas je ravno Janez prestrigel pri pisanji, — pa mi ti, Jože, povej in naštej vse, kaj sedaj ljudje na polji delajo. Ta mesec ima kmetovavec skoro naj več dela, zato pravijo: Sveti Jakop je hud gospodar. — Sedaj pa vse to zapišite, potem pa mi pisanje pokažite, da se še dalje o tem pomenimo!“

Nekdaj in sedaj.

Iz dnevnika nekega starega učitelja.

Poslovenil Jože Jerom.

(Dalje.)

„Danes bote pa dobro kosili“, reče kerčmarica učitelju; „ali to za gotovo veste?“ praša učitelj. „O ja! danes pridete k takemu stiskavcu, od ktereга vsak nekoliko, pa vendar vsi vsega ne vejo, in še njegovi posli ga ne poznajo; ta človek je prišel pred kakimi 3. letmi v vas, in ne vemo, kdo je; kupil je tam uno grajščnico, in se ne pečá z nobenim človekom“. Učitelj gre kosit, in se prav veseli, ko vidi, kako je na dvorišču vse posnaženo; gospodar ga že na pragu čaka, ter ga prijazno